

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਮੂਲ ਅਪਰਾਧੀ

ਜੇ. ਐਸ. ਬੇਦੀ ਅਤੇ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੇ. ਜੇ.

ਛੋਟੇ ਟੀਟੀਏ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਜਵਾਬਦਾਰ

1966 ਦਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੂਲ ਨੰਬਰ 96

22 ਮਾਰਚ 1967

ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਅਪਮਾਨ Act (1952 ਦਾ XXXII) — ਐੱਸ. 3 — ਪੇਪਸੂ ਟੀ ਐਨੈਸੀ ਅਤੇ ਇਕ ਗ੍ਰੀ ਕਲਚਰਲ ਐੱਲ ਐੱਡ ਐੱਸ ਏ ਸੀਟੀ (1955 ਦਾ XIII) — ਐੱਸ. 43 — ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ — ਕੀ 'ਅਦਾਲਤ' — ਅਜਿਹੀ ਅਦਾਲਤ — ਕੀ ਮਾਣਹਾਨੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਮਾਣਹਾਨੀ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ "ਅਦਾਲਤ" ਸ਼ਬਦ ਆਮ ਦੀਵਾਨੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਜਾਂ ਮਾਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੇਪਸੂ ਟੈਨੈਸੀ ਐਂਡ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਲੈਂਡਜ਼ ਐਕਟ, 1955 ਦੀ ਧਾਰਾ 43 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਐਕਟ, 1952 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ।

[ਧਾਰਾ 15 ਅਤੇ 22]

14 ਨਵੰਬਰ, 1966 ਨੂੰ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਜੇ. ਐਸ. ਬੇਦੀ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਧੇਰੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਖਰਕਾਰ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਜੇ. ਐੱਸ. ਬੇਦੀ ਅਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੀ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਮਾਣਹਾਨੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ।

ਐੱਚ. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਐਸ ਡਬਲਯੂ ਏਐਸਯੂ, ਇੱਕ ਡੀਵਕੋਟ।

ਐੱਚ. L. SARINI, BALRAJ B EHAL ਅਤੇ B HAL SINGH M ALIK, ਇੱਕ ਵਕੀਲ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਜੇ.-ਅਦਾਲਤ ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਛੋਟਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਅਵੱਗਿਆ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਮਿਤੀ 15 ਦਸੰਬਰ, 1965 ਅਤੇ 11 ਫਰਵਰੀ, 1966 ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 2955 ਆਫ 1965 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹੁਕਮ, ਮਿਤੀ 5 ਨਵੰਬਰ, 1965 ਨੂੰ ਪੈਪਸੂ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਅਤੇ ਐਗਰੀ ਕਲਚਰਲ ਲੈਂਡਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪ੍ਰੋਸੀਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਮੇਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ ਬੇਦੀ, ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਮੁਸ਼ਕਲ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਨੇ 14 ਨਵੰਬਰ, 1966 ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਬੈਚ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ।

(2) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਛੋਟਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵੱਲੋਂ 21 ਦਸੰਬਰ, 1962 ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਥਾਰਟੀ (ਨਾਇਬ-ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ) ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਧੀਨ, ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3, ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਐਲਾਨੀ ਗਈ ਕੁਝ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਿੰਡ ਬੁਗਰਾਂ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ। ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਇਸ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 5 ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਕਲੈਕਟਰ, ਬਠਿੰਡਾ ਨੇ 5 ਅਗਸਤ, 1965 ਨੂੰ ਇਸ ਅਪੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਰਿਮਾਂਡ 'ਤੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ (ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰ: 3)। ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕਲੈਕਟਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਗਏ ਅਤੇ 5 ਨਵੰਬਰ, 1965 ਨੂੰ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਈ ਗਈ। ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਈ. ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ. ਇਸ ਖੇਜ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਸਰਪਲੱਸ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਂਦਿਆਂ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਸਰਪਲੱਸ ਰਕਬਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸਲ ਕਬਜ਼ਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਥੇ ਫਸਲਾਂ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਫਸਲਾਂ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜਿਸਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ (ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 5) ਨੇ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਹੁਕਮ, ਮਿਤੀ 5 ਨਵੰਬਰ, 1965 ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ। ਧਾਰਾ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ

Chhotta Singh, etc. v. Pritam Singh, etc. (Gurdev Singh, J.)

ਸੀਵਧਾਨ ਦਾ (1965 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 2955)। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨ 'ਤੇ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ - ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਨਰੂਲਾ, ਜੇ. ਨੇ 15 ਦਸੰਬਰ, 1965 ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ: "ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਬਾਰੇ ਸਥਿਤੀ ਜਿਉਂ ਦੀ ਤਿਉਂ ਬਣਾਈ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇ"। ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ. ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਕੋਲ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਕੋਲ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਹੁਕਮ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਹੀਂ, ਨਾ ਕਿ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਚੱਲਦਾ ਸੀ, ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਆਰਡਰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੁਆ, ਜੇ., ਨੇ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 11 ਫਰਵਰੀ, 1966 ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ: -

“ਦੋਵਾਂ ਪੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਬਣੀ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਸਟੇਅ ਆਰਡਰ ਸਿਰਫ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੀ ਚੱਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਿੱਟ ਦੇ ਸਟੇਅ ਆਰਡਰ ਵਿੱਚ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ, ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ, ਦਾ ਅਸਲ ਭੌਤਿਕ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤੱਕ ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅਸਲ ਸਰੀਰਕ ਉਜਾੜੇ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ”

(3) ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ (ਜਵਾਬਦਾਰਾ ਨੰਬਰ 1), ਐਸਆਈ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ (ਜਵਾਬਦਾਰਾ ਨੰਬਰ 2) ਅਤੇ ਬਖਤਾਵਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ (ਕ੍ਰਮਵਾਰ 4 ਅਤੇ 5) ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚੀ। ਨੇ ਸਰਸੋ ਦੀ ਫਸਲ ਦੀ ਵਾਢੀ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਸ ਫਸਲ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਨੁਸਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਵਸੂਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਇਸ ਵਿਵਹਾਰ ਨੇ 5 ਨਵੰਬਰ, 1965 ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਘੋਰ ਅਵੱਗਿਆ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਟੇਅ ਆਰਡਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੁਆ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ 11 ਫਰਵਰੀ, 1966 ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

(4) ਸਾਰੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਕਥਿਤ ਅਣਆਗਿਆਕਾਰੀ ਜਾਂ ਅਵੱਗਿਆ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਵਜੋਂ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦਿਨ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਮਿਤੀ 5 ਨਵੰਬਰ, 1965 ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਸ ਦਿਨ ਉਸ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੀ ਫਸਲ ਵੀ ਖੋਹ ਲਈ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ

ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ **11** ਫਰਵਰੀ, **1966** ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ।

(5) ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਇਬ-ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ (ਜਵਾਬ ਨੰਬਰ **1**) ਨੇ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਸਨੇ **11** ਅਗਸਤ, **1965** ਦੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ, **107** ਕਨਾਈਆਂ ਅਤੇ **17** ਮਰਲੇ ਖਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕਾਨੂੰਗੋ ਏ ਰਾਹੀਂ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ, ਬਠਿੰਡਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਛੋਟਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਲੈਕਟਰ ਐਗਰੀਕਲਚਰ, ਬਠਿੰਡਾ ਤੋਂ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਡਿਸਪੋਜ਼ਲ ਕਰਕੇ ਕਬਜ਼ਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਉਹ ਮਾਲ ਪਟਵਾਰੀ ਸਮੇਤ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਗਿਆ ਤਾਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ 'ਚ ਫਸਲਾਂ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅਸਲ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ | ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ ਕਬਜ਼ਾ ਸੌਂਪਿਆ ਅਤੇ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ **5000** ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ। **900** ਨੇ ਆਪਣੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੁਲੈਕਟਰ ਐਗਰੀਕਲਚਰ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਈ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ 'ਤੇ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਐਗਰੀਕਲਚਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ, ਮਿਤੀ **10** ਦਸੰਬਰ, **1965** ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ, ਬੁਗਰਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, **30** ਦਸੰਬਰ, **1965** ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਪੰਚਾਇਤ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਰੁਪਏ ਤੈਅ ਕੀਤਾ। **1,300**, ਪਰ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਇਆ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੁਆ, ਜੇ., ਮਿਤੀ ਫਰਵਰੀ, **1966** ਦਾ ਆਰਡਰ ਉਸਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਆਰਡਰ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਵੀ ਕੀਤਾ ਸੀ ਉਹ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨਾ ਸੀ ਕਿ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸੀ। ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਏ ਗਏ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਤੋਂ ਨਵੇਂ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। **30** ਅਪ੍ਰੈਲ, **1966** ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਸ ਨਾਇਬ-ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਚਾਰਜ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੌਰੀ ਸ਼ੰਕਰ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈ ਲਈ।

(6) ਜਵਾਬਦੇਹ **3** ਤੋਂ **5** ਨੇ ਪੰਚਾਇਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ (**1,300** ਰੁਪਏ) ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਅਸਲ ਕਬਜ਼ਾ ਅਜੇ ਵੀ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਕੋਲ ਹੈ। ਉਹ ਫਸਲਾਂ ਖੋਹਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ।

(7) ਇਹ ਇਕ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਕੁਲੈਕਟਰ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਵਜੋਂ. ਇਹ ਸਵਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਕੀ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਅਜਿਹਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਵੀ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ **5**

Chhotta Singh, etc. v. Pritam Singh, etc. (Gurdev Singh, J.)

ਨਵੰਬਰ, 1965 ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਫਸਲਾਂ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਸਨ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ ਕਬਜ਼ਾ ਸੀ ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਪੰਚਾਇਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੱਕ ਕਬਜ਼ਾ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਸਲ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਮਿਤੀ 5 ਨਵੰਬਰ, 1965 ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵੀ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਮ ਪੰਚਾਇਤ ਵੱਲੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਦੇ ਵੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿਹੜੀ ਫਸਲ ਪੱਕੇ ਪੱਕੇ ਚੁੱਕੀ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਚੁੱਕ ਕੇ ਲੈ ਗਿਆ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ 15 ਦਸੰਬਰ, 1965 ਨੂੰ ਨਰੂਲਾ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤੱਕ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਜਿਉਂ ਦੀ ਤਿਉਂ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੁਆ. ਜੇ. 11 ਫਰਵਰੀ, 1966 ਦੇ ਉਸ ਹੁਕਮ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਹੁਕਮ ਵਿਚ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਅਸਲ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਕੇਵਲ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਹੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੁਕਮਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਅਸਲ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਲਈ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਐਗਰੇਰੀਅਨ ਦੇ - ਹੁਕਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਸਲ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਪੰਚਾਇਤ ਬੁਗਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੇ ਫਸਲਾਂ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰੋ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਜਿਹੜੀ ਫਸਲ ਪੱਕ ਗਈ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੱਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ ਫਸਲ ਦੀ ਕਟਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ ਤਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਈ ਹੈ।

(8) ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਕਾਪੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ* ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਬੇਦਖਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸੀ. ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ pXne ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ" ਪਰ « ਅਮਲ ਵਿੱਚ .i ਜੋ ਕਿ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਫਸਲ ਸੀ.

ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਵਾਢੀ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ਼ੋਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਅਵੱਗਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਮਾਣਹਾਨੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

(9) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਅਵੱਗਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਅਵਮਾਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮਾਣਹਾਨੀ ਵਜੋਂ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਯੋਗਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅਸਫਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਸੀ।

(10) ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਦਾਲਤੀ ਮਾਣਹਾਨੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਅਵੱਗਿਆ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੁੱਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਇਸ ਬੈਚ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਇਸ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ।

(11) ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਵਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਿਵਲ ਜਾਂ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਜਾਂ ਰੈਵੇਨਿਊ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਮਾਣਹਾਨੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਅਥਾਰਟੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਸੇ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਵੱਗਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। *ਲਖਾਮਾ ਪੇਸ਼ਾ ਬਨਾਮ ਵੈਕਟਰਾ ਓ ਸਵਾਮੀਰਾਓ ਨਜ਼ਾਰੇ (1)* ਵਿੱਚ, ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਚਾਗਲਾ, ਸੀ.ਜੇ., ਇੱਕ ਧਿਰ ਸੀ, ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਛੋਟੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਜੱਜ, ਬੰਬੇ ਮਿਊਂਸਪਲ ਸਿਟੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਐਕਟ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਸੀ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਸ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਕੋਈ ਉਲੰਘਣਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਅਤੇ ਨਿਰਾਦਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਣਹਾਨੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਹੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, *ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਏ.ਐਸ. ਬੰਬੇ ਬਨਾਮ ਐਸ.ਕੇ. ਇਰਾਨੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2)* ਵਿੱਚ, ਉਸੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਤਨਖਾਹ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਐਕਟ, 1936 ਦੇ ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ ਅਥਾਰਟੀ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਹੈ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ। *ਚੁੰਨੀਲਾਲ ਕੇਨ ਬਨਾਮ ਸ਼ਿਆਮਲਾਲ ਸੁਖਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (3)* ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਚੋਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

(1) ਏ! .ਆਈ.ਆਰ. 1955 ਬੋਮ, 103.

(2) ਏਆਈਆਰ 1963 ਬੰਬ 254.ਆਈ.

(3) ਏਆਈਆਰ 1959 ਐਮਪੀ 50.

ਲੋਕ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਐਕਟ, 1951 ਦੇ ਅਧੀਨ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਮਾਣਹਾਨੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਾਮ ਸਰਨ ਤਿਵਾੜੀ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਬਹਾਦਰ ਵਰਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (4) ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਬਹੁਮਤ ਵਿਚਾਰ। ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਯੂਪੀ ਪੰਚਾਇਤ ਰਾਜ ਐਕਟ, 1947 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਥਾਪਿਤ ਨਿਆ ਪੰਚਾਇਤਾਂ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਮਾਣਹਾਨੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਹਨ। ਸੀਤਾਮੜੀ ਸੈਂਟਰਲ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਠਾਕੁਰ ਜੁਗਲ ਕਿਸ਼ੋਰ ਸਿਨਹਾ (5), ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 48 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਐਕਟ, 1935, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਸੀ।

(12) ਮਾਲਾਬਾਰ ਹਿੱਲ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੋਸਾਇਟੀ ਬਨਾਮ ਕੇ.ਐੱਲ. ਗਾਬਾ (6), ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੰਬੇ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਐਕਟ, 1925 ਦੀ ਧਾਰਾ 54 ਅਧੀਨ ਨਿਯੁਕਤ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮਾਣਹਾਨੀ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਇੱਕ ਨਾਮਜ਼ਦ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਕਿੱਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸਨੇ ਜੋ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਉਹ ਰਾਜ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਕੋਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕੁਝ ਫਸੇ ਹੋਏ ਸਨ, ਉਸ ਕੋਲ ਇਸ ਕੇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸੁਤੰਤਰ ਸੀਜ਼ਨ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸਾਲਸ ਦੁਆਰਾ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਅਵਾਰਡ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਜਾਂ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਾਜਾ ਹਿਮਾਂਸੂ ਧਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਵਰ ਬੀ. ਪੀ. ਸਿਨਹਾ (7) ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੀ ਮਾਣਹਾਨੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ "ਸਿਰਫ਼ ਉਹ ਸਾਲਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਦਾਲਤ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਉਹ ਆਰਬਿਟਰਾ ਟਾਰ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦਖਲ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ?"

(13) ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਮਾਣਹਾਨੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡ ਜ਼ਿਪਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਠਾਕੁਰ ਜੁਗਲ ਕਿਸ਼ੋਰ ਸਿਨਹਾ ਬਨਾਮ ਸੀਤਾਮੜੀ ਸੈਂਟਰਲ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟਡ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (8), 1965, ਨੇ 13 ਮਾਰਚ, 1967 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ) ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ।

(4) ਏਆਈਆਰ 1962 ਸਾਰੇ. 315.

(5) ਏਆਈਆਰ 1965 ਪੇਟ. 227.

(6) ਏਆਈਆਰ 1964 ਬੰਬ 147.

(7) 1962 ਸਾਰੇ. ਐਲਜੇ 57.

(8) ਸੀ.ਆਰ. A. 1965 ਦਾ 18 13 ਮਾਰਚ 1967 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਮਾਮਲਾ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਪਣੇ ਲਾਰਡਜ਼ਿਪਜ਼ ਦੇ ਇਸ ਤਾਜ਼ਾ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਬ੍ਰਜਨੰਦਨ ਸਿਨਹਾ ਬਨਾਮ ਜਯੋਤੀ ਨਰਾਇਣ (9) ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਰਤੀ ਅਤੇ

ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵੈਂਟਸ (ਇਨਕੁਆਰੀਜ਼) ਐਕਟ, 1850 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਕਾਮਿਸ਼ਨਰ, ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਗਠਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਦਾਲਤੀ ਅਵਮਾਨ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ।

ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਮਾਣਹਾਨੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ: -

“3(1)। ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਹਰੇਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਉਸੇ ਹੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ, ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣਗੇ, ਉਸੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅਪਮਾਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਕੋਲ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੀ ਨਫ਼ਰਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਭਿਆਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। ”

(14) ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਕਥਿਤ ਮਾਣਹਾਨੀ ਲਈ, ਦੋ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, (1) ਕੀ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਦਾਲਤ ਹੈ, ਅਤੇ (2) ਜੇਕਰ ਪਹਿਲੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹਾਂ, ਕੀ ਉਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਹੈ।

(15) ਇਹ ਹੁਣ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਲਝ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਅਵਮਾਨ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ "ਅਦਾਲਤ" ਸ਼ਬਦ ਆਮ ਦੀਵਾਨੀ, ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਂ ਮਾਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਵੇਂ ਸਵਾਲ ਠਾਕੁਰ ਜੁਗਲ ਕਿਸ਼ੋਰ ਸਿਨਹਾ ਬਨਾਮ ਸੀਤਾਮਤੀ ਸੈਂਟਰਲ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟਡ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ (8), ਜਿਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੇ ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। . ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਕੀ ਵੱਖਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮਿਟਰ, ਜੇ., ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਕ੍ਰਪਰ ਬਨਾਮ ਵਿਲਸਨ (10) 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੰਨਾ 340 'ਤੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: -

ਫੁੱਟ

“ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮਿਆਦ ਦੇ ਸਖਤ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਲਈ, ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸ਼ਰਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਕੁਝ ਫਸਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਫੈਸਲਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(9) ਏਆਈਆਰ 1956 ਐਸਸੀ 66.

(10) (1937) 2 ਕੇਬੀ 309.

ਜਾਂ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਤ ਨਿਰਣਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅੰਤਮਤਾ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਟੈਸਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

Chhotta Singh, etc. v. Pritam Singh, etc. (Gurdev Singh, J.)

ਸ੍ਰੀ ਵਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਸਤਿਆਵਾਦੀ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (11) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ , ਅਤੇ ਥਾਈ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਹਵਾਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ: -

ਇਹ ਮੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਆਇਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਨਿਆਇਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਸੁਣੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਅਤੇ ਇਹ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਜ਼ੁਮੇਵਾਰੀ ਵੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇ। ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਅਥਾਰਟੀ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਅਦਾਲਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਹਨ। ਅਦਾਲਤ।"

(17) ਵਿਲਸਨ (ਸੁਪਰਾ) (10) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ , ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਬੁਜਨੰਦਨ ਸਿਨਹਾ ਦੇ ਕੇਸ (9) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ : -

"ਇੱਕ ਸੱਚ ਨਿਆਇਕ ਫੈਸਲਾ ਦੇ ਜਾਂ ਦੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੰਨਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਲੋੜਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ: -

(1) ਵਿਵਾਦ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ (ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੁਥਾਨੀ ਨਹੀਂ);

(2) ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਝਗੜਾ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਤਾਂ . ਸਬੂਤ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਤੱਥ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ

ਝਗੜੇ ਲਈ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਕਸਰ ਨਾਲ

(11) 1955—2 SCR 1013।

ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਤਰਫ਼ੋਂ ਦਲੀਲ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ;

- (3) ਜੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ; ਅਤੇ
- (4) ਅਜਿਹਾ ਫੈਸਲਾ ਜੋ ਵਿਵਾਦ ਵਿਚਲੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਾਦਿਤ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

(18) ਇਹਨਾਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਘੋਸ਼ਣਾਵਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਅਥਾਰਟੀ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਮੈਂ ਹੁਣ ਉਹਨਾਂ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪੈਪਰਸ ਟੈਨੈਂਸੀ ਐਂਡ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਲੈਂਡਜ਼ ਐਕਟ, 1955 ਦੀ ਧਾਰਾ 39 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)। ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ, ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੋਧਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ- ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ, ਫਸਟ ਗ੍ਰੇਡ, ਜਾਂ ਕੁਲੈਕਟਰ ਜਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 84 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, 1887. ਪੰਜਾਬ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਐਕਟ, 1887 ਦੀ ਧਾਰਾ 84 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ: -

“ਜੇਕਰ, ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਫ਼ਰਮਾਨ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਪਣੇ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਫ਼ਰਮਾਨ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਉਹ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਇੱਕ ਦਿਨ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰੇਗਾ, ਅਤੇ ਉਸ ਦਿਨ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਦਿਨ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਉਹ ਸੁਣਵਾਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤਰਫ਼ੋਂ, ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰੇ ਜੋ ਉਹ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ।

(19) ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਉਸ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਦਖਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਣਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੋਧੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

Chhotta Singh, etc. v. Pritam Singh, etc. (Gurdev Singh, J.)

ਪੈਪਰਸ ਟੈਨੈਂਸੀ ਐਂਡ ਐਗਰੀ ਕਲਚਰਲ ਲੈਂਡਜ਼ ਐਕਟ, 1955 ਦੀ ਸਕੀਮ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੰਬਿਤ ਹੈ , ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦੀ ਕਿ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਆਪਣੀਆਂ ਸੋਧੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 41 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਲਦਾ ਹੈ: -

"41. ਇਨਕੁਆਰੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਅਫਸਰਾਂ ਕੋਲ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ।— ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਜੋ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਕੋਲ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1908 (1908 ਦਾ ਐਕਟ V) ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ-

- (a) ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਸਬੂਤ;
- (b) ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਅਤੇ ਸਹੁੰ 'ਤੇ ਉਸਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ;
- (c) ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ;
- (d) ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਮੁੱਦਾ;

ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹਰੇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1898 (1898 ਦਾ ਐਕਟ V) ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 480 ਅਤੇ 482 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।"

(20) ਧਾਰਾ 42 ਫਿਰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਗਲਤ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 47 ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ, ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ, ਫੈਸਲਾ ਜਾਂ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ: -

"ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਕੁਲੈਕਟਰ ਜਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।"

ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਸਕੀਮ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣਾ ਅਟੱਲ ਹੈ ਕਿ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਅਵੱਗਿਆ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ।

(21) ਕਿ ਉਹ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਮਾਣਹਾਨੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਹੈ, ਹੁਣ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ 'ਤੇ ਇਹ ਠਾਕੁਰ ਜੁਗਲ ਕਿਸ਼ੋਰ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਿਨਹਾ ਬਨਾਮ ਸੀਤਾਮਤੀ ਸੈਟਰਲ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਹੋਰ (8) :-

"ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਪਣੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਉੱਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।" ਖਿੰਦੂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਮਿਟਰ, ਜੇ, ਨੇ ਦੇਖਿਆ: -

“ਧਾਰਾ 227 ਵਿਆਪਕ ਦਾਇਰੇ ਦੀ ਹੈ; ਇਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋ ਸੀਡਿਊਰ ਕੋਡ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਦਰਜੇਬੰਦੀ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਪਰ ਇਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਕੇਸ। ਇਹ ਜੋੜਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀਆਂ ਤਰੱਟੀਆਂ ਆਰਟੀਕਲ 227 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਲਈ ਕੇਸ ਵਾਪਸ ਲੈ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਅਵਮਾਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਧੀਨਤਾ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧੀਨਤਾ, ਨਾ ਕਿ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਜਾਂ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਧੀਨਤਾ।

(22) ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਪੈਪਸੂ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਭੂਮੀ ਐਕਟ, 1955 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 43 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਅਦਾਲਤੀ ਐਕਟ, 1952; ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦੀ ਨਿੰਦਾ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਜੇ.ਐਸ. ਬੇਦੀ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਕੇ.ਐਸ.ਕੇ _

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ

ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ